

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT AND PROBLEM SOLVING SKILLS
SOCIAL STUDIES OF STUDENTS IN MATHAYOMSUKSA 1
USING LEARNING MANAGEMENT BY PROBLEM-BASED LEARNING

จินตหรา ชัยจิตร*, มนูญพงศ์ ชัยพันธ์

Jintara Chaiyakit*, Manoonpong Chaiyaphan

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ สมุทรปราการ ประเทศไทย

Master of Education, Suvarnabhumi Institute of Technology, Samutprakarn, Thailand

*Corresponding author E-mail: cinthrachaya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การศึกษาวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสุวรรณภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนนักเรียน 36 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 5) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะการแก้ปัญหา, ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research were 1) To compare the learning achievement in social studies using learning management by problem-based learning before and after studying.

* Received October 9, 2024; Revised November 7, 2024; Accepted November 14, 2024

2) To compare the learning achievement in social studies using learning management by problem-based learning after studying with a criterion of 70 percent. 3) To compare the problem solving skills in social studies using learning management by problem-based learning before and after studying. 4) To compare problem solving skills in social studies using learning management by problem-based learning after studying with a criterion of 70 percent 5) To study the learners' satisfaction with the learning management of social studies using learning management by problem-based learning. This research used experimental research. The sample group was Mathayomsuksa 1/2 students at Sarasas Witaed Suvarnabhumi School, semester 1, academic years 2023, 36 students, using simple sampling. The tools used in the research include lesson plans using learning management by problem-based learning, learning achievement test, problem solving skills test, learners' satisfaction assessment form. Statistics used in data analysis include mean, percentage, standard deviation and t-test. The research results revealed that 1) Learning achievement in post-study was higher than in pre-study at the .05 statistical significance. 2) Learning achievement in post-study was above the 70 percent. 3) Problem solving skills in post-study was higher than in pre-study at the .05 statistical significance. 4) Problem solving skills in post-study was higher than the 70 percent. 5) Learners' satisfaction with the learning management of the social studies using learning management by problem-based learning was at a high level.

Keywords: Problem-Based Learning, Learning Achievement, Problem Solving Skills, Satisfaction

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งโดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้สอนควรจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งสรุปได้ว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ในขณะที่ผลของการจัดการศึกษาของประเทศยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ การเร่งปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปประเทศจึงเป็นทางออกสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะเป้าหมายด้านผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สารการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจว่ามีความสำคัญที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบทางเศรษฐกิจ ในฐานะที่เราเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและสังคมโลก การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกัน

ในสังคม เข้าถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เนื่องจากในรายวิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาค่อนข้างมาก เวลาในการเรียนการสอนมีจำกัด ทำให้ผู้สอนเน้นการสอนเนื้อหาไปในเชิงบรรยาย ผู้สอนยังใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนและกิจกรรมภายในห้องเรียนเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ขาดทักษะการคิดแก้ปัญหาตามหลักเหตุผล ไม่ค่อยมีการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ขาดการคิดวิเคราะห์และการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการสื่อสารและนำเสนอผลงาน จึงส่งผลให้ผลการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ อีกสาเหตุหนึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัวเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การบริโภคสินค้าและบริการ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา พบว่า มีงานวิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น เช่น การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเรื่องประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์, 2563) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (เกษมสันต์ พุ่มกล้า, 2563) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) (นภชอร พันลึก, 2563) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2

จากการที่ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ขาดทักษะการคิดแก้ปัญหาตามหลักเหตุผล ขาดการคิดวิเคราะห์และการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จนนำไปสู่ผลการเรียนที่ไม่น่าพอใจ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของตนเองและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ทดลองตามแบบแผน แบบหนึ่งกลุ่มทดลอง แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสุวรรณภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะและทักษะความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 4 แผน ประกอบด้วย 1) ทำความรู้จักเศรษฐกิจศาสตร์ 2) อุปสงค์และอุปทาน 3) สถาบันการเงิน และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งการประเมินคุณภาพของเครื่องมืออยู่ในระดับความเหมาะสมมาก
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.83
3. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นแบบทดสอบอัตนัย โดยมีสถานการณ์ 5 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อย่อย จำนวน 4 ข้อ จากการประเมินคุณภาพของเครื่องมือพบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสถานการณ์เท่ากับ 4.74 ซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุด
4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ จากการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการเรียนรู้ไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงขั้นตอนและบทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดทักษะการแก้ปัญหา รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาและทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. ตรวจให้คะแนนผลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา และแบบประเมินความพึงพอใจ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มเดียว

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์และพิจารณาแปลผลความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสุวรรณภูมิ มีผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน แสดงผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	36	30	15.44	51.48	4.47	10.09	0.00
หลังเรียน	36	30	22.03	73.43	2.40		

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.44$, S.D. = 4.47) คิดเป็นร้อยละ 51.48 คะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 22.03$, S.D. = 2.40) คิดเป็นร้อยละ 73.43 และมีค่า t เท่ากับ 10.09 โดยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 แสดงผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ 70	S.D.	t	Sig.
หลังเรียน	36	30	22.03	21	2.40	2.57	0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 22.03 คิดเป็นร้อยละ 73.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน แสดงผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผลทักษะการแก้ปัญหา	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	36	75	45.28	60.37	4.55	13.40	0.00
หลังเรียน	36	75	56.03	74.70	4.35		

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 45.28$, S.D. = 4.55) คิดเป็นร้อยละ 60.37 คะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 56.03$, S.D. = 4.35) คิดเป็นร้อยละ 74.70 และมีค่า t เท่ากับ 13.40 โดยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 แสดงผลตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลทักษะการแก้ปัญหา	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ 70	S.D.	t	Sig.
หลังเรียน	36	75	56.03	53	4.35	4.17	0.00

จากตาราง 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาลงเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 56.03 คิดเป็นร้อยละ 74.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แสดงผลตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	ร้อยละ	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านผู้เรียน	3.46	69.17	0.86	ปานกลาง
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.81	76.25	0.83	มาก
3	ด้านสื่อการเรียนรู้	3.77	75.42	0.88	มาก
4	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	3.79	75.74	0.99	มาก
รวม		3.70	73.97	0.88	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.88) คิดเป็นร้อยละ 73.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านผู้เรียนปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้มาอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษา ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐาน เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาและวางแผนเพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างเป็นระบบ ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความถูกต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย (ทิสนา แคมมณี, 2563) การที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกำหนดปัญหา 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ 5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ 6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาใช้ ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลใหม่มาแก้ปัญหา และสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ดังแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ ที่ว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการที่จะค้นคว้า หาข้อมูลมาช่วยแก้ปัญหา หรือทำให้ปัญหานั้นกระจ่าง มองเห็นแนวทางแก้ไข ทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถที่จะผสมผสานความรู้ที่เก็บกักไว้ในความทรงจำเป็นระยะเวลายาวนาน ผู้เรียนจะนำความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของณัฏฐพร คุ่มครอง ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ (ณัฏฐพร คุ่มครอง, 2561) งานวิจัยของชมพูนุช วุ่นสุวรรณ ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (ชมพูนุช วุ่นสุวรรณ, 2561) งานวิจัยของเกษมสันต์ พุ่มกล้า ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเช่นกัน (เกษมสันต์ พุ่มกล้า, 2563)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่จุดหมายคือสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาค้นคว้ามาสังเคราะห์ความรู้ มาจัดระบบองค์ความรู้ นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของกุลิสรา จิตระขุวณฺธิ และเกศราพรรณ พันธุ์ศรเกตุ คงเจริญ คือ การสรุปเนื้อหาหรือบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนในการเรียนรู้ และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ ได้ (กุลิสรา จิตระขุวณฺธิ และเกศราพรรณ พันธุ์ศรเกตุ คงเจริญ, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตตรี พรหมบึงลำ และวาสนา กิริติจำเริญ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 (สาวิตตรี พรหมบึงลำ และวาสนา กิริติจำเริญ, 2564)

3. ทักษะการแก้ปัญหา รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัย รวมทั้งหน่วยงานทางวิชาการ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหา มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำความเข้าใจกับปัญหาได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน รู้จักศึกษาค้นคว้าข้อมูลใหม่มาใช้

แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา การนำปัญหามาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความงุนงงสงสัยต้องการแสวงหาความรู้ เพื่อขจัดความสงสัย ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์จริงร่วมกันคิดหาทางแก้ไขปัญหา เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) และสอดคล้องกับวิจัยของธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์, 2563) งานวิจัยของปิยะบุตร ถิ่นถา ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์และเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแบบร่วมมือร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมหาวิทยาลัยนวมินทราชูติศิลป์ พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้น (ปิยะบุตร ถิ่นถา, 2564) งานวิจัยของวรัทยา แชมเพชร ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจัดการการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (วรัทยา แชมเพชร, 2564) และงานวิจัยของสุจินญา เจียดศรี และอัจฉริยา พรหมท้าว พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนโดยจัดการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (สุจินญา เจียดศรี และอัจฉริยา พรหมท้าว, 2564)

4. ทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน จากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาได้ เมื่อเผชิญกับปัญหาจึงสามารถเลือกแนวทางที่ถูกต้องได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ที่ว่าการแก้ปัญหา คือความสามารถของนักเรียนที่ใช้ในการเผชิญกับสิ่งที่ปัญหาอยู่ เป็นกระบวนการที่ครูควรจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ กระบวนการนี้ตลอดเวลา เพื่อให้เขาสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบและคล่องแคล่ว (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2561) และยังสอดคล้องกับวิจัยของปาริชาติ ไชยพาลี ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความรู้และมีความเข้าใจในกระบวนการแก้ปัญหา มากขึ้น ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายมีผลคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และอยู่ในระดับดี (ปาริชาติ ไชยพาลี, 2563)

5. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ความพึงพอใจของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของณัฐพร คุ่มครอง ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ณัฐพร คุ่มครอง, 2561) มัญชุส เลานอก และอัฐพล อินตะเสนา ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (มัญชุส เลานอก และอัฐพล อินตะเสนา, 2565)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 มีทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 รวมทั้งความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้ละเอียด
- 2) ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ควรเลือกปัญหาหรือสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนและเป็นปัจจุบันมากที่สุด เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมมากยิ่งขึ้น
- 3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ควรมียุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ที่เพียงพอหรือมากกว่า 8 คาบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในระดับชั้นหรือวิชาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้
- 2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนั้นผู้สอนสามารถนำวิธีการนี้ไปใช้จัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ ฉบับปรับปรุง 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลิสรา จิตรชญาวัฒน์ และเกศราพรณ พันธ์สุรเกตุ คงเจริญ. (2565). วิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษมสันต์ พุ่มกล้า. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการสอน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชมพูช วนสุวรรณ. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณัฐพร คัมครอง. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทีศนา แคมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นภชอร พันลึก. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL). วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา, 4(1), 64-72.
- ปาริชาติ ไชยพาลี. (2563). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยาด้วยการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2564). การจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์และเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแบบร่วมมือร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมหาวิทยาลัยนาฏศิลป์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 10(2), 111-121.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัญชุส เลานอก และอัฐพล อินตะเสนา. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคม ศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 19(2), 213-223.
- วรัทยา แคมเพชร. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการอภิปรากลุ่มย่อย. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 12(1), 129-148.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อาร์ แอนด์ ปริ้นท์ จำกัด.
- สาวิตรี พรหมบึงลำ และวาสนา กิรติจำเริญ. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 15(4), 246-259.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สุจินฎา เจียดศรี และอัจฉริยา พรหมท้าว. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, 18(3), 93-101.